

Aşağıdaki sorularımın **Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

ÖZGÜL SAKI

İstanbul Milletvekili

2026-2027 eğitim-öğretim yılı yaklaşırken yüz binlerce genç, üniversite tercihlerini ilgi ve yeteneklerine göre değil, hangi kentte barınabileceklerine göre yapmak zorunda bırakılmaktadır. Barınma, tali bir sosyal yardım değil, eğitim hakkının maddi koşuludur. Buna karşın AKP iktidarı, üniversite ve kontenjan sayılarını artırırken öğrencilerin barınma, beslenme ve ulaşım gereksinimlerini kamusal olarak karşılamamış; öğrencileri piyasa kiralari, fahiş özel yurt ücretleri, güvencesiz çalışma ve borçluluk arasında sıkıştırmıştır. Eğitim hakkına erişim, öğrencinin sınıfsal konumuna ve ailesinin gelirine bağlanmıştır.

2025-2026 yükseköğretim verilerine göre Türkiye'de 6 milyon 301 bin öğrenci bulunurken Bakanlığın 30 Haziran 2026 tarihli yurt yatak kapasitesi 993 bin 258'dir. Bütün öğrencilerin yurda gereksinim duymadığı açıktır. Ancak Bakanlık; ailesinden farklı bir ilde okuyan öğrenci sayısını, gerçek kamu yurdu ihtiyacını ve karşılanmayan talebi il ve üniversite bazında açıklamamaktadır. Bakanlık, gerçek ihtiyacı açıklamak yerine yaklaşık bir milyon yatak üzerinden "barınma talebini karşıladık" söylemi üretmekte; kamu yurdu sağlanmayan öğrencileri ve barınma krizinin sınıfsal sonuçlarını görünmez kılmaktadır.

Bakanlığın kapasite verileri de birbiriyle çelişmektedir. Haziran 2025'te 996 bin 306 olduğu bildirilen kapasitenin Kasım 2025'te 1 milyon 3 bin 259'a ulaştığı açıklanmış, ancak Haziran 2026'da 993 bin 258'e gerilediği görülmüştür. Bakanlık, 2026 yılında 42-50 bin yatağın sisteme alınacağını belirtirken 2026 Performans Programında yeni kapasite hedefi 30 bin yatakta kalmıştır. Aynı programda doluluk hedefinin yüzde 88'e düşürülmesi, öğrencilerin barınma hakkını önceleyen bir kamusal planlama yapılmadığını göstermektedir. Yalnızca "yeni açılan" yatakların açıklanıp kapatılanların gizlenmesi ise kapasite artışı görüntüsü üreten siyasal bir propaganda işlevi görmektedir.

Yatak sayısı, barınmanın niteliğini de göstermemektedir. Yeni oda yapılmadan mevcut odalara ek yatak ve ranza konulması, öğrencileri mahremiyetten ve ders çalışma koşullarından yoksun, hücre tipi odalara sıkıştırmaktadır. Öğrenci sayısı artırılırken aynı kalan asansör, su, ısıtma, elektrik, internet, yemekhane ve ortak alan altyapısı kapasitesinin üzerinde kullanılmaktadır. Zeren Ertaş'ın 26 Ekim 2023'te Aydın Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdu'ndaki asansörün düşmesi sonucu yaşamını yitirmesi, öğrencilerin yaşamının kapasite rakamlarına ve maliyet hesabına feda edilmesinin ölümcül sonucudur.

Öğrenciler barınma sorunuyla üniversiteye kaydolduktan sonra değil, tercih aşamasında karşılaşmaktadır. Kamu yurtlarının kapasitesi, yerleştirme oranları, kampüslere uzaklığı ve yeni dönem ücretleri tercih süresi içinde açıklanmamaktadır. KYK sonuçlarının tercihlerden sonra belli olması, öğrencileri nerede ve hangi maliyetle barınacağını bilmeden karar vermeye; sonuçları beklerken özel yurt ve kiralık konut piyasasının dayattığı koşullara boyun eğmeye

zorlamaktadır. Böylece üniversite tercihi akademik bir tercih olmaktan çıkarak öğrencinin ve ailesinin ödeme gücüne göre belirlenmektedir.

Kamu yurdu sağlanmayan öğrenciler, barınma ihtiyaçlarını piyasadan satın almaya mecbur bırakılmaktadır. Üç kişilik özel yurt odalarının yıllık bedeli İstanbul'da 180 bin-390 bin TL, Ankara'da 150 bin-350 bin TL aralığına ulaşmıştır. TCMB Yeni Kiracı Kira Endeksi'ne göre Haziran 2026 itibarıyla yıllık kira artışı Türkiye genelinde yüzde 29,2; İstanbul'da yüzde 33,4, Ankara'da yüzde 30,7 ve İzmir'de yüzde 28,4'tür. Kira, depozito, komisyon ve diğer başlangıç giderleri öğrenciler ile emekçi ailelerin karşılayabileceği düzeyi aşmıştır. Konutun kullanım değeri değil değişim değeri esas alınmakta; zorunlu barınma ihtiyacı mülk sahipleri ve özel yurt işletmeleri için rant ve sermaye birikimi alanına dönüştürülmektedir.

Vakıf üniversitelerinde de öğrenim ücreti ile barınma maliyeti birbirinden ayrı değildir. "Tam burs" çoğu zaman yalnızca öğrenim ücretini kapsamakta; yurt, yemek ve ulaşım giderleri öğrencinin üzerinde bırakılmaktadır. Kağıt üzerinde burslu olan öğrenci, yaşam giderlerini karşılayamadığı için kazandığı programa kayıt yaptıramamakta veya tercihinden vazgeçmektedir. "Tam burs" söylemi, barınma, beslenme ve ulaşım maliyetlerini görünmez kılmakta; öğrenciyi müşteri olarak kuran piyasalaşmış yükseköğretim düzeninde yalnızca öğrenim ücretine ilişkin bir indirim sunmaktadır.

Yüksek barınma maliyetleri öğrencileri kalabalık, sağlıksız, depreme karşı güvensiz ve kampüslerine uzak konutlarda yaşamaya; giderlerini karşılayabilmek için ucuz ve güvencesiz emek gücü olarak çalışmaya zorlamaktadır. 2025 yılında 57 bin 435 öğrencinin kaydını dondurduğu belirtilmesine rağmen Bakanlık ile YÖK, bunların kaçının barınma ve geçim güçlüğü nedeniyle eğitime ara verdiğini açıklamamaktadır. İktidar, barınma krizinin eğitimden kopardığı öğrencileri kayıtlarda görünmez kılarak uyguladığı politikaların sınıfsal sonuçlarını da gizlemektedir.

Kentten ve kampüsten uzak, toplu taşımanın sınırlı olduğu bölgelerdeki yurtlar ulaşım giderini ve yolda geçirilen süreyi artırmaktadır. Aydınlatması, yaya ulaşımı ve gece toplu taşıması yetersiz yurt çevreleri, özellikle kadın öğrencileri taciz ve şiddet riskiyle karşı karşıya bırakmaktadır. Bu riskleri ortadan kaldırmak yerine kadınların giriş-çıkış saatlerini sınırlamak, güvenliği sağlama sorumluluğunu devletten alıp kadınların davranışlarına yükleyen patriyarkal bir denetim biçimidir.

AKP iktidarının ürettiği kamusal yurt açığı, devlet veya vakıf üniversitesi ayrımı olmaksızın öğrencileri özel yurtlara, tarikat ve cemaatlerle bağlantılı yapılara veya aile denetimine bağımlı hale getirmektedir. Kamu kaynaklarının kamu mülkiyetinde kalacak yurtlara değil, özel kişilerden bina kiralanmasına ve çeşitli vakıf ve derneklerin desteklenmesine aktarılması, bu açığı kalıcılaştırırken mülk sahipleri ile siyasal-dinsel ağırları güçlendirmektedir. Kamusal yurt açığı böylece yalnızca sermayeye kaynak aktarmanın değil, gençliği siyasal ve ideolojik olarak denetlemenin de aracına dönüştürülmektedir.

Öğrencilerin barınma hakkını piyasanın, aile gelirinin, hayırseverliğin ve siyasal-dinsel ağırların insafına bırakan bu düzen kabul edilemez. 2026-2027 eğitim-öğretim yılı başlamadan gerçek ihtiyaç belirlenmeli; devlet ve vakıf üniversitelerinde öğrenim gören, barınma ihtiyacı bulunan her öğrenciye ücretsiz, nitelikli, güvenli, erişilebilir ve laik kamusal barınma sağlanmalıdır.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızın “barınma talebini karşıladık” açıklamasına esas aldığı gerçek kamu yurdu ihtiyacı kaç yataktır? Ailesinden farklı bir ilde öğrenim gören, kamu yurduna başvuran, yerleştirilen, yedek listede kalan ve kamu yurdu sağlanmayan öğrenci sayılarını il, üniversite ve cinsiyet bazında açıklayınız.
2. Kasım 2025’te 1 milyon 3 bin 259 olduğu açıklanan yatak kapasitesi Haziran 2026’da neden 993 bin 258’e gerilemiştir? Bakanlığınız neden yalnızca “yeni açılan” yatakları duyurmakta, kapatılan ve kullanım dışına çıkarılan yatakları düşerek net kapasite değişimini açıklamamaktadır?
3. Bakanlığınızın 2026 yılı için açıkladığı 42-50 bin yeni yatak ile 2026 Performans Programındaki 30 bin yatak hedefi arasındaki farkın gerekçesi nedir? Aynı programda doluluk hedefi yüzde 88’e düşürülürken bazı illerde öğrencilere kamu yurdu sağlanamaması, kamusal kaynakların öğrencilerin barınma hakkına göre dağıtılmadığını göstermemekte midir?
4. AKP iktidarı döneminde üniversite ve kontenjan sayıları artırılırken kamu yurdu, beslenme ve ulaşım kapasitesi neden bağlayıcı bir planlama ölçütü yapılmamıştır? Öğrencilerin tercih yapmadan önce yurt kapasitesini, yerleştirme oranlarını, ücretleri ve kampüse uzaklığı görebileceği bir sistem neden kurulmamıştır?
5. Üniversite tercihleri ile KYK başvuru ve yerleştirme takvimi neden öğrencilerin barınma koşullarını bilmeden karar vermesine yol açacak biçimde düzenlenmiştir? Öğrencilerin özel yurt ve kiralık konut piyasasının dayattığı koşullara mahkum edilmesine hangi tarihte son verilecektir?
6. Vakıf üniversitelerindeki “tam bursların” kaçında barınma, beslenme ve ulaşım giderleri karşılanmaktadır? Bu giderleri karşılayamadığı için kayıt yaptıramayan, kaydını donduran veya üniversiteden ayrılan öğrenci sayısı kaçtır? Eğitimin bütün zorunlu maliyetlerinin burs kapsamına alınması ve tercih öncesinde açıklanması neden zorunlu tutulmamaktadır?
7. Kira ve yurt ücretleri nedeniyle tercihten vazgeçen, yaşadığı kentteki bir programa yönelen, kayıt yaptırmayan veya kaydını donduran öğrenci sayısı kaçtır? 2025’te kaydını donduran 57 bin 435 öğrencinin kaç barınma ve geçim gücü nedeniyle bu kararı vermiştir? Bu veriler tutulmuyorsa iktidarın uyguladığı politikaların eğitimden kopuş üzerindeki etkisi hangi ölçütlerle izlenmektedir?
8. Barınma ve geçim giderlerini karşılamak için çalışan üniversite öğrencilerinin sayısı ve sosyal güvence durumları nedir? Öğrencilerin eğitimlerini sürdürebilmek için ucuz ve güvencesiz emek gücü olarak çalışmak zorunda bırakılmasına karşı ayrılan kaynak ve uygulanacak destekler nelerdir?
9. Devlet, öğrencilerin barınma ihtiyacını doğrudan karşılamak yerine neden bu ihtiyacın maliyetini öğrencilere ve emekçi ailelere yüklemektedir? Yeterli kamusal yurt kapasitesi oluşturulana kadar sağlanacak geçici kira desteğinin kapsamı nedir ve bu desteğin mülk sahiplerine yeni bir kamu kaynağı aktarımına dönüşmesi nasıl önlenecektir?
10. Bakanlığınız, kamu mülkiyetinde yeterli yurt üretmek yerine hangi gerekçeyle özel kişi ve şirketlerden bina kiralamakta; öğrencilerin barınma ihtiyacını mülk sahiplerine düzenli kamu kaynağı aktaran bir modele dönüştürmektedir? 2026 yurt yapımı ve kiralama bütçesinin bu iki kalem arasındaki dağılımı nedir?

11. Vakıf ve derneklere ait yurtlara 2024-2026 döneminde ne kadar kamu kaynağı aktarılmıştır? Kamusal yurt açığının öğrencileri tarikat ve cemaatlerle bağlantılı yapılara bağımlı hale getirmesine neden son verilmemektedir? Bu yapılara aktarılan kaynaklar ve yapılan taşınmaz tahsisleri nelerdir?
12. Bakanlığınızın açıkladığı kapasite artışının ne kadarı yeni ve nitelikli kamusal yaşam alanları üretmek yerine mevcut odalara ek yatak ve ranza yerleştirilerek sağlanmıştır? Öğrencileri hücre tipi odalara sıkıştıran ve yurt altyapısını kapasitesinin üzerinde kullanan bu uygulamaya neden son verilmemektedir? Zeren Ertaş'ın yaşamını yitirmesinin ardından sorumlular hakkında yapılan işlemler ve alınan önlemler nelerdir?
13. Kentten ve kampüsten uzak yurtlarda kadın öğrencilerin karşı karşıya bırakıldığı ulaşım, taciz ve şiddet risklerini ortadan kaldırmak yerine kadınların yaşamını denetleyen giriş-çıkış sınırlamaları neden uygulanmaktadır? Bu patriyarkal uygulamalar ne zaman kaldırılacaktır? Barınma ihtiyacı bulunan her öğrenciye ücretsiz, nitelikli, güvenli, erişilebilir ve laik kamusal barınma sağlanması için gereken net yatak sayısını, bütçeyi ve uygulama takvimini açıklayınız.